

múzy m v škole

časopis pre hudobnú, výtvarnú
a estetickú výchovu

OBSAH

Rozlúčka dekanky PF UMB na pohrebe doc. PaedDr. Sanislava Troppa, CSc.	s. 2
Záver z zasadnutia katedier hudby a hudobnej výchovy učiteľských fakúlt SRs.	s. 5
B. Felix: Inakosť a jej tolerancia	s. 6
V. Ševčíková: Romové jako sociokulturní entita a jejich místo v pojetí moderní školské multikulturní výchovy	s. 9
D. Strmeňová: Hudobno-pedagogické kolokviá... s. 13	
I. Pinková: J. S. Bach - pedagóg	s. 14
J. Hudáková: Do detského speváckeho zboru netradičnou cestou	s. 18
Charta o hudobnej výchove na všeobecno-vzdelávacích školách v Európe	s. 19
D. Bátorová: Základná umelecká škola ako kulturná inštitúcia regiónu	s. 20
P. Ševčík: Živly	s. 24
J. Belko: Profesionálna zručnosť výtvarného pedagóga v humanistickej škole... s. 25	
T. Sedlický: K V. medzinárodnému sympóziu o zborovom speve CANTUS CHORALIS SLOVACA... s. 27	
M. Pazúrik: X. výročie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici	s. 29
Spektrum, inzercia, oznamy	s. 30

ŠPÚ do konca septembra 2002 zvoliť
ú predmetovú komisiu na vypracovanie
icích požiadaviek v HV pre 2. stupeň ZŠ;
ame preferovať realizáciu aspoň jedného
ého nepovinného predmetu s hudobným za-
n s dôrazom na prezentáciu školy doma i v
í, a tým aj na prezentáciu kultúrnosti národa;

ách a na stredných školách :

zriadiť hudobné gymnáziá podľa vzoru krajín
ej únie;
ročných gymnáziách žiadame zaradiť do
h plánov ako predpoklad estetickej výchovy
hudobnú a výtvarnú výchovu v 1. a 2.
na ktoré v 3. a 4. ročníku nadväzuje povinná
a výchova a nepovinné Hv, čím sa študentom
maturovať z predmetu hudobná výchova;
ročných gymnáziách žiadame zaradiť do
h plánov povinnú hudobnú výchovu
u 6 rokov a v 7. a 8. ročníku povinnú este-
chovu a nepovinnú Hv, čím sa študentom
maturovať z predmetu hudobná výchova;

okých škôl:

acovaní študijných programov:
štva všeobecno-vzdelávacích predmetov
ujeme 20% rozsahu štúdia venovať predme-
zv. spoločného základu a po 40% na jed-
é predmety v jednotlivých kombináciách,
štva 1. stupňa ZŠ navrhujeme minimálne 15%
rového rozsahu štúdia venovať hudobnej
ve (zdôvodnenie: oproti ostatným kurzom
psentuje v stredoškolskej príprave),
rúčame katedrám Hv sústavu povinne
lných a výberových kurzov zostavovať atrak-
a motivovať študentov tak, aby študenti mali
tok kurzov pre vykonanie štátnej skúšky
).
čame MŠ SR presadzovať jednotný systém
ého štúdia (dôvod: zaistiť zjednotenie for-
tránky mobility študentov).
idobných výchov na slovenských VŠ sa
prípravu učiteľov Hv pre všetky stupne a typy
vať v súlade s požiadavkami súčasného života
naplnenia cieľa tvorivo-humanistickej školy
lnením moderných vývojových trendov
lnotnej Európy.
a dohodli, že do šk. roku 2004-05 organizácia
kého štúdia bude prebiehať podľa doteraz
redpisov.

Na pohrebe doc. Pa

Rozlúčka d

Na našej fakulte, ale aj v našich srdciach zostalo prázdne miesto, keď nečakane, osudovo krutou losťou, odišiel od nás náš kolega, učiteľ a priateľ. Je pre nás ťažké uveriť, že ho už viac nestretneme, nevidíme, ako sa usmieva popod fúzy. Niektorí ho spoznali pred 28 rokmi, keď ako vysoký, štíly muž s čiernymi vlasmi nastúpil na Pedagogickú ako mladý asistent. Počas tých rokov bolo tak pokaždodenne stretávať ho na chodbách a zasadn. Až dnes, keď ho strácame, uvedomujeme si naplno, čo bol a čo pre nás znamenal.

Za tých 28 rokov sa stal výraznou osobnosťou v odborníckom v oblasti výtvarnej výchovy. Život bol neuveriteľne plodný a aj keď odchádzal v 52 rokoch, stihol zaznamenať na fakulte, ale aj v Slovensku i v zahraničí nezmazateľnú stopu. Z toho 94 publikovaných prác, z toho 9 knižných, z ktorých čerpajú jeho študenti i kolegovia. To, čo neúnavne odovzdával ostatným, svojim žiakom, ale aj zo základnej umeleckej školy, učiteľom v škole, aj kolegom spolupracovníkom.

To, čím nás azda obohacoval najviac, bolo jeho dielo. A to nielen na výstavách svojich diel, ktoré čítajú 305. Každý jeho novoročný, či najnový výtvarný pozdrav, ktoré nám zvykol posielať v sebe pečať priateľstva, pozornosti a úcty k bližnému človeku. Najviac snáď bude chýbať svojmu umeleckému partnerovi Milanovi, s ktorým pripravil 70 spoločných výstav. Tú poslednú, 71. bude v poľskom Krakove apríla otvárať už Milan iba sám; tento umelecký končí svoju spoločnú činnosť. Stanove umenie v škole zostáva a tak nám bude navždy pripomínať jeho nezvyčajné videnie sveta.

Stano zomrel skutočne v rozkvetení svojich tvorivých síl. Za posledných päť rokov svojho života vypracoval podstatnú časť svojho umeleckého i vedeckého diela. V tomto období kulminoval jeho kvalifikačný rast. Štyrmi rokmi sa habilitoval za docenta, vlni získal vedeckú hodnosť doktora filozofie PhD, pred tromi týždňami odovzdal kompletne materiály k inaugurácii profesora. Odišiel vo chvíli, keď mal začať plody svojej celoživotnej práce.

Stano mal rád život a jeho radosti, vedel rozlúčiť humor a dobrú náladu. No ako hovoria jeho najbližší spolupracovníci, priateľstvo s ním nebolo vôbec jednoduché. Žil bez pretvášky, preto bol akoby v permanentnej opozícii a hľadanie názorovej jednoty s

MÚZY v škole

časopis pre hudobnú, výtvarnú
a estetickú výchovu

Ročník 7, 2002, číslo 3.

Vydáva občianske združenie Múzy v škole v spolupráci
s FHV a PF UMB v Banskej Bystrici

Redakčná rada:

Doc. PhDr. O. Felixová, CSc.

Doc. PhDr. A. Fischerová, CSc.

Mgr. A. I. Dibák

Doc. PhDr. Z. Jančí, CSc.

PhDr. O. Kokavec

Doc. PhDr. E. Kollárová, PhD.

prof. PhDr. E. Langsteinová, CSc. (šéfredaktorka)

PaedDr. J. Palkovič

Doc. PaedDr. M. Pazúrik, CSc.

Mgr. E. Zacharová

Zodpovedná redaktorka: PaedDr. Slavomíra Očenášová-Štrbová, PhD.

Obálku navrhol: Doc. PaedDr. Stanislav Tropp, PhD.

Ilustrácie: Ukážky prác rómskych detí - žiakov 1. a 2.
ročníka ZŠ Plavecký Štvrtok a ZŠ Zlaté Klasy

Adresa redakcie: Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica

tel.: 048/413 45 57,

langsteinova@fhv.umb.sk

Vychádza: štyrikrát ročne

Ročné predplatné: 160,- Sk

Objednávky prijíma redakcia.

Registrácia: MK SR č.1356/95

Sadzba a tlač: DAS, Banská Bystrica

Časopis je dotovaný MŠ SR

ISSN 1335-1605

Hudobno-pedagogické kolokviá

Dagmar Strmeňová, Katedra hudobnej výchovy PF UMB

V dňoch 19.-20. júna 2002 sa už po ôsmykrát konali **Hudobno-pedagogické kolokviá** v Banskej Bystrici. Podujatie zorganizovala Katedra hudby na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Asociácia učiteľov Slovenska. Ústrednou témou kolokvia bola **Multi-kultúrna výchova a hudobná edukácia**.

Stretnutie bolo rozdelené na dva tematické bloky. Prvý deň podujatia pod názvom Multikultúrna výchova dnes, zahájil svojim pilotným referátom doc. PhDr. Erich Mistrik, CSc. Vo svojom príspevku, ktorého názov bol Multikultúrna výchova dnes - stabilita, či zmena? sa zaoberal otázkami, Prečo vznikla multikultúrna výchova?, a Načo je Multikultúrna výchova na Slovensku a či je ešte aktuálna?. Ďalej vo svojom príspevku pripomenul Rámec Multikultúrnej výchovy a jeho štyri stupne:

1. stupeň MKv - spoznanie odlišnosti (pleti, jazyka, kultúrnych rôznorodostí,...)
2. stupeň MKv - tolerancia - rešpektovanie existencie človeka
3. stupeň MKv - akceptovanie odlišnosti
4. stupeň MKv - starostlivosť- "Chcem, aby si ostal taký, aký si!",

pričom počiarkol, že v súčasnosti hlavným zámerom je naučiť sa spolužitiu.

Iný pohľad na multikultúrnú výchovu nám predstavil Mgr. František Turák, CSc. v príspevku Multikulturalizmus vo vyučovaní - nová koncepcia, nová filozofia, nová prax, v ktorom sa z pohľadu hudobnej vedy zaoberal najnovšími filozofickými koncepciami multikultúrnej výchovy v súvislosti s hudobnou edukáciou.

Mgr. Jana Janeková sa vo svojom príspevku zaoberala toleranciou hudby a počúvaním hudby. Toleranciu chápe ako schopnosť jedinca vnímať, počúvať, hodnotiť a vytvoriť si pozitívny emocionálny vzťah k hudbe. Mgr. J. Janeková rozoznáva tri stupne vývoja tejto schopnosti:

1. stupeň: netolerancia hudby
2. stupeň: monotolerancia hudby
3. stupeň: multi-poly-tolerancia hudby

V ďalšej časti svojho príspevku sa vrámci počúvania hudby zaoberala intuitívnou formou počúvania hudby a jeho využitím na ZŠ.

Veľmi zaujímavý a aktuálny pohľad na multikultúrnú výchovu nám poskytol príspevok doc. PhDr. Petra Krbaťu, CSc. s názvom Informačné a komunikačné technológie v multikultúrnej výchove. Z príspevku sme sa dozvedeli, čo prinášajú a akým spôsobom vplyvajú informačné a komunikačné technológie na oblasť multikultúrnej výchovy, ktoré prostredníctvom šírenia rôznych informácií môžu byť nápomocné pri zmene postojov, stereotypov či predsudkov v takých otázkach, ktoré sa týkajú problémov neúcty voči živej i neživej prírody, voči životu ako takému, človeku, rodine, prijatým zákonom, ako aj problémov xenofóbie, rasizmu, kultúrnej či náboženskej neznášanlivosti a pod."

Oboznámili sme sa s "E-learningom", ako s novým technickým systémom, prostredníctvom ktorého môžu

študenti veľmi atraktívnym spôsobom získavať, uchovávať a prezentovať informácie v rámci svojho vzdelávania.

Otázky inakosti a tolerance riešil doc. Belo Felix na praktickej prezentácii diela M. P. Musorgského - Gnómus (Obrázky z výstavy) žiakmi štvrtého ročníka (ZŠ na Moskovskej ulici v BB). Žiaci sa aktívne snažili pochopiť a tolerovať inakosť prameniaku z telesnej alebo inej postihnutosti a jej odraz v psychike a správaní hlavného hrdinu. Svoje pocity vyjadrili prakticky hudobnými nástrojmi prostredníctvom vlastnej fantázie a predstavivosti.

Príspevok s použitím multimédií PaedDr. Libora Fridmana s názvom Multikultúrna výchova a jej možnosti na SŠ" bol praktickou ukážkou rozvoja multikultúrnych postojov u žiakov na strednej škole (SZŠ). Základom sa stalo poznávanie špecifických znakov rôznych kultúr prostredníctvom rôznych druhov a štýlov umenia, v rámci edukačného modelu hudobnej a estetickej výchovy na strednej škole.

Ústrednou témou druhého dňa konferencie bola Hudobná edukácia z multikultúrneho aspektu.

Mgr. art. Zuzana Štiastna-Pavlechová, ArtD. nás vo svojom príspevku Cesta ku klavírnemu majstrovstvu oboznámila s rôznymi uhlami pohľadu na klavírnu interpretáciu hudobného diela. Dôležitými zásadami pre správne zvládnutie hudobného diela je poznanie noriem hudobného diela, predstavivosť a fantázia interpreta a profesionálne zvládnutie hráčskeho aparátu.

PaedDr. Tatiana Kamenská nás v referáte Spevy z Taizé ako prostriedok porozumenia s použitím internetu oboznámila s hudobnou kultúrou kresťanskej komunity z Taizé (Francúzsko), ktorá dnes združuje členov z 25 krajín sveta a každoročne zvoláva návštevníkov rozličných národov i kultúr na spoločnú modlitbu. „Podstatou je umožniť každému aktívnu a pasívnu osobnú účasť prostredníctvom jednoduchých, no krásnych piesní“.

PaedDr. Anna Derevaníková, PhD. nám ako autorka predstavila novú učebnicu hudobnej výchovy pre 1. stupeň ZŠ v ukrajinskom jazyku. Učebnica čiastočne nadväzuje na súčasné učebnice hudobnej výchovy pre 1. stupeň ZŠ vo vyučovacom jazyku slovenskom. Presahuje z ročníka do ročníka a súčasne čerpá z návratov z minulosti. Zaoberá sa ukrajinským etnikom v celej šírke a čerpá z ľudovej kultúry (aj duchovná pieseň) a súčasne žiakov oboznamuje s tvorbou súčasných ukrajinských autorov.

Z príspevku Mgr. Jany Šajbanovej sme sa dozvedeli, „ako pôsobí a aký je dosah hudobnej edukácie na iné oblasti života.“ Azda najväčší vplyv má na žiakov základných a stredných škôl, a to nielen tým, že podporuje rozvoj osobnosti žiaka a jeho socializáciu do spoločenského prostredia, ale aj aktivizuje všetky jeho zmysly a tým podporuje rozvoj jeho kreativity.

Celými hudobno - pedagogickými kolokviami nás moderátorsky sprevádzali prof. PaedDr. Eva Michalová, CSc. a prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc.

Toto podujatie bolo obohatením pre účastníkov nielen informáciami, ktoré odzneli v uvedených príspevkoch, ale aj stretnutiami hudobných pedagógov, ktorí si vzájomne vymenili svoje skúsenosti a poznatky z pedagogickej praxe.

Tešíme sa na ďalšie stretnutie.